

Budgetaftale 2019

Fælles løsninger for bedre sundhed

REGION NORDJYLLAND
– i gode hænder

For tiltrædelse af budgetaftale 2019

Aalborg, den 12. september 2018

Socialdemokraterne

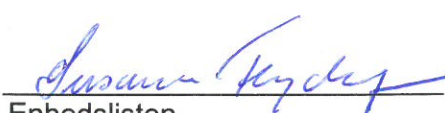
Venstre

Dansk Folkeparti

Konservative

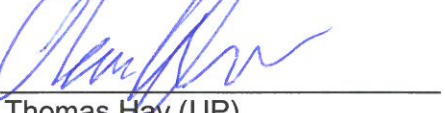
Enhedslisten

Socialistisk Folkeparti

Det Radikale Venstre

Thomas Hav (UP)

Regionsrådsformanden

Vigtige pile peger i den rigtige retning. Region Nordjylland topper opgørelserne over, hvilken region der bedst overholder patienternes udredningsret. Samtidig kan vi også indenfor det psykiatriske område se en betydelig positiv udvikling, ligesom ventetid til kræftbehandling og operation også er faldende.

Det er flotte resultater, som har bund i et vedvarende fokus fra regionens ansatte og ledere. Den politiske retning satte vi med budgettet for 2016, hvor der netop blev vedtaget ambitiøse mål for hurtigere udredning og behandling. Det handler om respekt for patientens tid og sundhed – og det arbejde fortsætter vi naturligvis i 2019.

Gennem 2018 har det dog samtidig været tydeligt, at det nordjyske sundhedsvæsen er under et betydeligt økonomisk pres. Det gælder ikke mindst indenfor det akutte/medicinske område, der har oplevet u hensigtsmæssig høj belægning og pres på de ansatte.

Det har derfor i budgetlægningen været helt centralt for forligspartierne, at hospitalerne sikres det bedst mulige økonomiske udgangspunkt. Det gør vi ved at holde omprioriteringerne i budgetforliget for 2019 på et minimum. Forligspartierne noterer, at særligt de to somatiske hospitaler herudover står overfor en stor udfordring i 2018 i at sikre økonomisk balance, og at det kan indebære personalemæssige tilpasninger.

I lighed med intentionerne i økonomiaftalen er psykiatriområdet højt prioriteret i budgetforliget. Det indebærer et løft til Psykiatrien på en række væsentlige områder, herunder en øget plejenormering i den høj-intensive behandling og fokus på flere og bedre leveår for psykiatriske patienter.

Overskriften på årets budgetforlig er ”fælles løsninger for bedre sundhed”. Vi tror på, at fælles løsninger, fx med de nordjyske kommuner og almen praksis kan være med til at sikre fortsat udvikling omkring kvalitet, tilgængelighed og bedre ressourceudnyttelse. Og dermed også løfte udviklingen af ”det nære sundhedsvæsen” til nye højder.

Vi er godt i gang med at sætte strøm til flere løsninger, der flytter sundhedsvæsnet tættere på den enkelte patient. I 2019 forstærker vi indsatserne.

”Fælles løsninger for bedre sundhed” handler også om, at vi i højere grad vil samtænke regionens innovationsindsatser på såvel sundhedsområdet som det regionale udviklingsområde. Vi tror på, at vi herigennem kan løfte såvel de innovative indsatser samt styrke vores målsætninger om øget digitalisering og realisering af teknologibidraget. På det administrative område samler vi ligeledes kompetencerne indenfor en række driftsopgaver indenfor opgaver som løn, bogføring, indkøb mv. i et nyt resultatcenter. Det kan give nye potentialer for at udvikle kvalitet og effektivitet – ikke mindst set i lyset af nye digitale muligheder, som fx robotteknologi og kunstig intelligens. Forligspartierne lægger vægt på, at resultatcenteret er konkurrencedygtigt sammenlignet med andre offentlige og private aktører på samme marked.

Specialesektorens opgavevaretagelse er baseret på et tæt samarbejde og fælles løsninger i samspillet mellem borger, kommune og region. I budgetforliget indgår således en forventning om, at Regionsrådet stiller sig til rådighed i forhold til etablering af et nyt tilbud til voksne mennesker med høretab og andre funktionsnedsættelser.

Indenfor det regionale udviklingsområde styrkes en række indsatser indenfor kollektiv trafik, uddannelse samt klima- og miljøområdet. Herudover indgår en opprioritering af arbejdet med sikring af tilstrækkelig og kompetent arbejdskraft i Nordjylland.

Endelig har forligspartierne lagt stor vægt på, at der sker en fremrykning af udflytningen af en række funktioner fra det nuværende Aalborg Universitetshospital til det nye hospital i Aalborg Øst. Fremrykningen vil bidrage til både mere sammenhængende patientforløb og bedre vilkår for personale og patienter, ligesom det bliver muligt bedre at afhænde de nuværende matrikler. På anlægsområdet har forligspartierne ligeledes prioriteret, at der over de kommende år anskaffes nyt og tidssvarende elektronisk patientjournalssystem (EPJ).

1 Sundhedsområdet

Sundhedsområdet er regionens største driftsområde – og udgør ca. 90 pct. af den samlede regionale økonomi. Hovedopgaverne er driften af de nordjyske hospitaler og levering af sygesikringsydelser. Samlet set anvendes der ca. 11,7 mia. kr. årligt.

Budgetforliget er indgået indenfor rammerne af økonomiaftalen for 2019, der giver Region Nordjylland et råderum på ca. 80 mio. kr., som i budgetforliget er disponeret til nye initiativer, stigende aktivitet og øvrige merudgifter. Her kan det særligt nævnes, at udgiftsstigningen alene på medicinområdet forventes at andrage ca. 75 mio. kr. i 2019.

Indenfor den samlede økonomiske ramme gennemføres omprioriteringer på sundhedsområdet for ca. 110 mio. kr. Hertil kommer 12 mio. kr. på det administrative område.

De konkrete prioriteringer fremgår af forligets afsnit 5. I det følgende knyttes der bemærkninger til centrale dele af prioriteringerne.

1.1 Respekt for patientens tid

Politiske målsætninger

I Region Nordjylland har hospitalerne og Psykiatrien igennem de seneste år haft fokus på hurtig udredning og hurtig behandling - og vi kan se, at det virker. For patienterne har de politiske målsætninger med fokus på kort ventetid på udredning, behandling og kræft sikret kortere ventetid, mens de for hospitalerne har fungeret som centrale pejlemærker i den daglige prioritering og styring.

Der har samlet set været en positiv udvikling af alle de fastsatte politiske målsætninger. I dag bliver udredningsretten nu overholdt i mere end 90 pct. af udredningsforløbene, mens ventetiden til operation i 2018 har ligget på 37 dage i gennemsnit. Også på kræftområdet er der med 85 pct. opfyldelse af forløbstiderne fortsat fremgang.

Derfor skal vi i 2019 fastholde den positive udvikling og de ambitiøse mål til gavn for patienterne. Det betyder, at udredningsretten skal overholdes, og at minimum 75 pct. af patienterne ved udgangen af 2019 skal udredes inden for 30 dage på vores egne hospitaler. For patienter, der venter på operation må ventetiden ikke overstige 50 dage, og på kræftområdet fastholdes den ambitiøse målsætning om, at 90 pct. af forløbene skal gennemføres inden for de forløbstider, der er fastsat i kræftpakkerne.

Færre ambulante besøg

Hospitalerne har de senere år omlagt megen aktivitet fra indlæggelser til ambulante besøg. Dette har betydet, at antallet af ambulante besøg de seneste år er steget meget. Individualiserede forløb har sammen med nye digitale løsninger ændret behovet for specielt kontrolbesøg. På den baggrund har der i 2018 været sat særligt fokus på at undgå ambulante besøg uden værdi for patienten, samt at sikre at nye digitale muligheder tages i brug.

Det har betydet, at kurven er knækket, og at den enkelte patient nu har færre besøg i sit forløb end tidligere. Forligspartierne er enige om, at den positive udvikling skal fortsætte i 2019. Der vil løbende ske en opfølgning på initiativerne i Forretningsudvalget.

Psykiatri

Psykiatrien i Region Nordjylland er en sektor i fremgang på mange områder. Der er leveret gode resultater i forhold til såvel økonomi, aktivitet og kvalitet. Ikke mindst kan vi med stor tilfredshed konstatere, at rekrutteringssituationen er markant forbedret, blandt andet indenfor børne- og ungdomspsykiatrien.

Forligspartierne noterer sig forudsætningerne i økonomiaftalen, og bakker i budgetforliget op om en styrkelse af Psykiatrien. Dog samtidig med, at Psykiatrien – i lighed det øvrige sundhedsområde – skal effektivisere og optimere.

I budgetforliget prioriteres midler til at øge normeringen i den høj-intensive behandling. Forligspartierne finder det centralt, at dette område opprioriteres, og noterer med tilfredshed, at regeringen i finanslovsforslaget foreslår, at der afsættes 100 mio. kr. årligt blandt andet målrettet borgere med de sværeste psykiske lidelser. Ligeledes imødeses regeringens fremlæggelse af "Psykiatriplan 2", som forventes at få politisk og fagligt afsæt i den kommende planperiode for Regionsrådet.

Der er fortsat et stort henvisningspres til ambulant udredning og behandling i Psykiatrien. Den centrale udfordring er derfor at sikre de rette patienter i det rette forløb i såvel den stationære som ambulante psykiatri. Som led heri vil Psykiatrien prioritere, at flest mulige kan understøttes med behandling i eget hjem, ikke mindst i forhold til indenfor børne- og ungdomspsykiatrien.

I samarbejde med kommunerne vil Psykiatrien styrke det tværsektorielle samarbejde i regi af "Patientens Team". Ligeledes etableres udgående teams fra udvalgte sengeafsnit for at styrke overgange og sikre en bedre behandling til de sværest syge samt forebygge risikoen for unødige genindlæggelser.

Mennesker med psykisk sygdom skal have flere og bedre leveår. Derfor skal de positive erfaringer med liaison somatik udbygges i samarbejde med Aalborg Universitetshospital. Der skal ligeledes sætte yderligere fokus på en mere helhedsorienteret og tværfaglig tilgang i behandlingen. Det gælder eksempelvis via inddragelse af andre typer faggrupper, som fx pædagoger og terapeuter.

Som led i en yderligere prioritering af de sårbare patienter afsættes midler til udbygningen af de særlige pladser. Forligspartierne vil følge udviklingen tæt.

Med fokus på styring og effektiv ressourceudnyttelse i Psykiatrien er der politisk forventning om, at der via intern omprioritering vil kunne findes et råderum til at styrke kvaliteten i psykiatrien. Region Nordjylland afventer i den forbindelse offentliggørelsen af den varslede kapacitetsanalyse af den regionale behandlingspsykiatri.

Særlige indsats indenfor børne- og ungdomspsykiatrien

Der har i de seneste år særligt været et stigende henvisningspres i børne- og ungdomspsykiatrien. Derfor er der behov for at styrke den tidlige indsats i et tværsektorielt samarbejde og sikre, at børn og unge med alvorlig psykisk sygdom modtager den rette udredning og behandling.

Forligspartierne vil styrke indsatsen for børn og unge med alvorlig psykisk sygdom. Derfor etableres et akut udgående team, som kan være med til at styrke indsatsen før, under og efter en indlæggelse i børne- og ungdomspsykiatrien, og som kan være med til at forebygge indlæggelser samt at forkorte

indlæggelser og skabe endnu bedre sammenhæng i det samlede patientforløb. Behovet for sengekapa-
pacitet følges tæt i et samarbejde med klinikken.

Derudover vil forligspartierne følge satspuljeinitiativet ”Styrket indsats for mennesker med spiseforstyr-
relser og selvskade”. Det indebærer etablering af spiseværksted og styrkelse af den familierapeutiske
indsats over de kommende tre år, som vil understøtte, at indsatsen sker så tæt på patientens nærmiljø
som muligt, og som også vil blive styrket via indsatsen i det akut udgående team for børn og unge.

Forligspartierne vil tillige følge resultaterne af satspuljeinitiativet om fremskudt regional funktion i børne-
og ungdomspsykiatrien. Det indebærer, at regionen i samarbejde med de nordjyske kommuner vil få
bedre mulighed for at sikre, at børn og unge med psykisk sygdom i lettere grad får en tidlig intensiv
tværsektoriel indsats i nærmiljøet, og dermed bevarer tilknytningen til dagligdagen.

Belægning – en fælles udfordring

Hospitalet i Region Nordjylland stod i foråret overfor en særlig udfordring med for høj belægning
blandt andet som følge af den langvarige influenza-epidemi. Selvom 2018 har været et særligt år æn-
drer det dog ikke på, at hospitalet gennem en længere periode har oplevet for lange perioder med
for høj belægning på særligt det medicinske område. Forligspartierne ønsker derfor, at der i 2019 sæt-
tes yderligere fokus på at reducere uhensigtsmæssig høj belægning på hospitalet.

Dette skal ske ved at øge plejenormeringen på de akutte og medicinske områder på hospitalet, som
er særligt presset med henblik på forbedre arbejdsmiljø og den patientoplevede kvalitet. Der skal end-
videre fokuseres mere på at omfordele ressourcer og senge på hospitalet afhængigt af, hvor presset
er størst på de forskellige tider af året. Reduktionen af belægningen skal endvidere ske ved et styrket
fokus på allerede igangsatte initiativer som eksempelvis ”Sikkert Patientflow”.

Forligspartierne er enige om, at der herudover er behov for nye initiativer. Der etableres derfor en fælles
visitation af akutte patienter i Region Nordjylland. Hermed skabes endnu bedre rammer for at sikre en
hensigtsmæssig udnyttelse af regionens samlede sengekapa-
pacitet, ligesom der for almen praksis vil sikres én indgang, når patienter skal indlægges. Et væsentligt fokusområde i visitationen vil desuden
være at tilbyde subakutte tilbud som alternativer til akut indlæggelse. Det er forventningen, at der kan
flyttes aktivitet fra Aalborg Universitetshospital til Regionshospital Nordjylland. Der flyttes økonomi sva-
rende til den omfordelte aktivitet.

Der sættes ligeledes øget fokus på hensigtsmæssige udskrivningsforløb blandt andet i samarbejde
med kommunerne. Et centralt pejlemærke i dette arbejde vil være, at udskrivningerne sker på det mest
hensigtsmæssige tidspunkt af dagen med henblik på at frigøre sengekapa-
pacitet.

Initiativerne skal samlet set sikre en bedre udnyttelse kapaciteten på hospitalet frem mod indflytnin-
gen på Nye Aalborg Universitetshospital, hvor der i kraft af de fysiske rammer, herunder enestuer, vil
være nye muligheder for bedre kapacitetsudnyttelse.

Samlet afsættes 8 mio. kr. til indsatserne.

Den palliative indsats

Den palliative indsats handler om at lindre de lidelser og problemer, som kan være forbundet med at få
og leve med en livstruende sygdom. Forligspartierne understreger, at der er tale om et vigtigt og højt
prioriteret område, hvad enten indsatsen retter sig mod patienten på hospice, på hospitalet, i et kom-
munalt tilbud eller i eget hjem.

Region Nordjylland har i 2018 opdateret plangrundlaget for den palliative indsats, og der er i den forbindelse opstillet en række anbefalinger til den fremtidige udvikling.

Der vil i 2019 være særlig fokus på udviklingen af det børne-palliative område. Indsatsen på dette område er ofte langvarig og retter sig mod hele familien, som har behov for aflastning i perioder. Der afsættes 0,8 mio. kr. til Det børne-palliative team, som blandt andet skal øge teamets robusthed.

Forligspartierne bemærker, at der i dag sker en hurtig og tidlig visitation til det børne-palliative tilbud – og at børnene på venteliste ikke har livstruende sygdomme, men primært er børn med neurologiske sygdomme, som allerede er tilknyttet det neuro-pædiatriske team.

Det palliative område er generelt rekrutteringsmæssigt udfordret. Forligspartierne ønsker, at der arbejdes for en udvidelse af den palliative rådgiverordning i takt med, at det er muligt rekruttere det nødvendige personale.

Tryghed i den præhospitale indsats

Det præhospitale set-up i Region Nordjylland er baseret på et solidt ambulanceberedskab, der udgør fundamentet i det daglige beredskab. Det daglige beredskab suppleres af regionens øvrige præhospitale enheder: Akutbiler, paramedicinerbiler og akutlægebiler. Fokus er på hurtig responstid og ikke mindst at bruge de udvidede kompetencer blandt personalet i disse specialkøretøjer, således at der ydes specialiseret akut behandling så tidligt som muligt og ofte før ambulancen ankommer. Region Nordjyllands to akutlægebiler i henholdsvis Aalborg og Hjørring er helt centrale enheder i dette beredskab. Dette gælder i såvel det daglige, præhospitale beredskab som i sundhedsberedskabet ved større hændelser, hvor akutlægebilerne har en vigtig koordinerende rolle som sundhedsberedskabets indsatsledelse på skadestedet.

Akutlægebilen i Hjørring har været medfinansieret via statslige puljemidler. Med etableringen af en fjerde akutlægeheliokopter med baseplacering i Nordjylland er den statslige medfinansiering bortfaldet. Det samlede beredskab suppleres dagligt af akutlægeheliokopteren som drives af Regionernes Akutlægeheliokopterorganisation. Der er tæt, integreret samarbejde og koordinering omkring rette anvendelse af rette ressourcer.

Ikke alle områder i Region Nordjylland har været dækket lige godt af den nationale akutlægeheliokopterordning, hvor nærmeste base hidtil har været placeret i Skive. Forligspartierne hilser derfor landets fjerde akutlægeheliokopter, herunder baseplaceringen i Saltum fra 2020, velkommen. Med henblik på at sikre et stærkt, samlet præhospitalt beredskab vil forligspartierne prioritere den fortsatte drift af akutlægebilen i Hjørring i 2019.

Forligspartierne ønsker dog samtidig, at der gennemføres en samlet analyse af anvendelse og placering i forhold til regionens akutlægebiler og paramedicinerbiler. Analysen skal behandles i Regionsrådet inden udgangen af 2018, således at eventuelle justeringer kan indgå i budgetlægningen for 2020. I analysen indgår undersøgelse af mulighederne for en tredje akutlægebil med base i Thisted. Forligspartierne noterer sig, at det samlede ambulanceberedskab i 2020/21 vil skulle konkurrenceudsættes. I samme forbindelse vil de foreløbige erfaringer med den fjerde akutlægeheliokopter med fordel kunne indgå i analysearbejdet.

I forlængelse af den fortsatte drift af akutlægebilen i Hjørring lægger forligspartierne vægt på, at der sker en konsolidering af driften af de to akutlægebiler, med forankring i Den Præhospitale Virksomhed, hvor det lægefaglige ansvar for driftsstandarder, uddannelse, kvalitetskontrol og klagesager i forvejen er placeret. Med konsolideringen forventes der gevinster på kort og lang sigt blandt andet vedrørende

mere entydig organisering af driften, vagtplanlægning, fælles fagligt miljø og fælles ressourceudnyttelse.

1.2 Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen

Det nære sundhedsvæsen og det udadvendte hospital

Forligspartierne er enige om, at tiden er inde til at bringe det tværsektorielle samarbejde et skridt videre. Der lægges derfor op til en tæt og strategisk dialog med såvel kommuner som almen praksis. Det tværsektorielle samarbejde er allerede kommet langt, men der er stadig områder, hvor det kan blive bedre. Udfordringerne på sundhedsområdet kalder således på fælles løsninger og fælles ansvar, for hermed skaber vi ikke blot større værdi for den enkelt patient, men også en bedre udnyttelse af sundhedsvæsenets samlede ressourcer.

Udgangspunktet skal fortsat være gensidigt forpligtende sundhedsaftaler, men det er vigtigt, at aftalerne er en overordnet ramme, der kan bruges til et tættere samarbejde mellem det enkelte hospital, kommuner og almen praksis i området. Samarbejdet skal tage udgangspunkt i de fælles udfordringer og ressourcer, der lokalt er til rådighed.

Ambitionen er fælles løsninger, fælles ansvar og en samling af kompetencerne, så de samlede ressourcer kan udnyttes bedst muligt til gavn for patienterne og sundhedsydelserne bringes så tæt på borgeren som muligt. Det kan være i form af fælles akut-teams, delestillinger eller fælles indsatser i forhold til forebyggelse af akutte indlæggelser. Det kan også være udredning og behandling, der fremover kan ske i borgerens eget hjem, enten via digitale løsninger eller ved at hospitalernes specialistressourcer i dialog med kommunerne bringes ud i borgerens eget hjem. Målet er at undgå eller afkorte indlæggelser, og at borgeren hurtigere finde tilbage til vanligt niveau. Forligspartierne er enige om, at der er behov for fremdrift og vilje på dette område. Eksempelvis er det ambitionen, at alle relevante nordjyske borgere inden udgangen af 2019 kan modtage IV-behandling i eget hjem. De konkrete løsninger skal ske i en dialog med kommunerne med respekt for de lokale behov og muligheder.

Der afsættes 5 mio. kr. til ovenstående indsatser, herunder forsøg med ansættelse af særlige ”brobygger-sygeplejersker”, som skal fungere som ”advokat” for særligt de sårbare, medicinske patienter, og som også skal bidrage til smidige overgange i patientforløbene mellem hospital, kommuner og almen praksis.

Med ovenstående ambition og initiativer er forligspartierne enige om, at der skabes det nødvendige fokus på øget sammenhæng og omlægning af hospitalsbehandlingen. Og dette paradigmeskifte er nødvendigt, hvis udviklingen på området skal accelereres og elementerne i den nye nærhedsfinansiering imødekommes. Det er et fælles mål at holde borgerne længst muligt i eget hjem ved at bruge ressourcerne tværsektorielt og tværfagligt – og ved at understøtte kompetencerne lokalt og i borgernes eget hjem.

Indsatser omkring IT og digitalisering

Der forfølges en strategi, hvor digitalisering er fundamentet for fremtidens digitale sundhedsvæsen. Det indebærer en transformation af hele det nordjyske sundhedsvæsen, hvor vi sikkert udnytter digitale teknologier til at nå vores mål – med patienten i centrum. Målet er, at alle nordjyske patienter skal kunne tilgå sundhedsvæsenet digitalt – og at flest mulige opgaver håndteres digitalt til gavn for patienterne.

Dertil kommer udbredelse i anvendelsen af digitale løsninger til at styrke ”det udadvendte hospital”, patientinddragelse, tværsektorielt samarbejde (”sundhed på tværs”) og behandlinger tæt på patienten. Det vil samtidig kunne reducere uligheden og reservere ressourcer til patienter med størst behov.

Sundhed bringes hjem

Forligspartierne ønsker en fortsat høj prioritering af digitalt understøttede sundhedsfaglige ydelser, der over afstand kan give borgeren behandling i eget hjem, og dermed reducere antallet af ambulante kontroller. Det handler også om at holde borgerne længere hjemme og tilbyde mere fleksible løsninger tilpasset den enkelte borgers muligheder, behov og ønsker.

I budget 2018 blev der indarbejdet et mål om at reducere ambulante besøg pr. patient med 10 pct., og et mål om at mindst 1/3 af de ambulante kontroller i 2020 skal foregå digitalt. Forretningsudvalget vil fortsat følge udviklingen på disse områder.

Regionen er allerede godt i gang med implementeringen af Patientrapporterede oplysninger (PRO) på epilepsiområdet og kemobehandling til patienter med brystkræft- og prostatakræft. Målet for PRO er at reducere fysiske fremmøder for velbehandlede patienter i lange forløb samt optimere kvaliteten af behandlingen.

Fokus i 2019 er samtidig fortsat en udrulning af AmbuFlex-løsninger på hospitalerne i regionen. Det handler grundlæggende om, at læge og sygeplejerske via spørgeskemaer får adgang til relevant viden direkte fra patienten om hans eller hendes helbredstilstand. Dertil er man ved at afprøve konceptet og infrastruktur i forhold til sikker videokommunikation med praksislægen, hvor formålet er at sikre lige adgang til sundhed over afstand.

Udrulning af flere digitale konsultationer er i gang

I budgetforliget for 2018 var flere digitale konsultationer et centralt indsatsområde. Nærmere bestemt er ambitionen, at mindst en tredjedel af ambulante kontrolbesøg indenfor udvalgte områder på hospitalerne i 2020 skal foregå digitalt. Det kræver en ambitiøs omstilling.

Bidrag til realisering af teknologibidrag

Digitalisering skal tænkes ind som en værktøj til at optimere arbejdsgange i hverdagen og forbedre måden, vi udfører kerneopgaven på. Den teknologiske udvikling giver os nye muligheder inden for behandlingen af vores patienter i form af video, hjemmemonitorering, sensorer, kunstig intelligens mv.

I budgetforliget indgår – i lighed med forudsætningerne i økonomiaftalen – at der realiseres et teknologibidrag på 52 mio. kr. Af eksempler på IT- og digitaliseringsinitiativer, der kan bidrage til realiseringen af teknologibidraget kan særligt nævnes:

- *Digital automatisering:* Der etableres en central platformsløsning, som løbende gør det muligt hurtigt at etablere egne automatiseringer, når relevante forretningsgange identificeres. Det gælder både i forhold til det sundhedsfaglige såvel som det administrative område. Der er herudover identificeret et konkret initiativ, der kan understøtte processen omkring transskribering, aktivitetsregistrering og udskrivning.
- *Klinisk logistik:* I dag er mange patientoverleveringer på tværs af somatik og psykiatri understøttet af flere forskellige kliniske logistiksystemer. Det kræver, at klinikerne arbejder i flere forskellige systemer samtidigt. Der arbejdes på implementering af et mere sammenhængende system, som vil give ét samlet overblik, bedre kommunikation på tværs af hospitalet/hospitalerne samt generel informationsdeling. Dermed vil klinikerne være bedre rustet til at håndtere de daglige udfordringer, og reagere inden en udfordring bliver til et reelt problem.

- *Innovation*: Under det regionale udviklingsområde afsættes midler til udvikling af innovative løsninger, der kan bidrage til at aflaste medarbejderne og realisere teknologibidraget.

Patientinddragelse

Sundhed er noget, vi skaber sammen. Derfor vil vi i 2019 forstærke indsatserne omkring patientinddragelse. Vi vil videreudvikle måden, vi inddrager patienter og pårørende på, så behandling og forløb er udarbejdet i dialog mellem patienterne og klinikerne. Indsatsen i Region Nordjylland omfatter således en række konkrete værktøjer og tiltag.

Patientansvarlig læge/patientens team

Den patientansvarlige læge har det overordnede ansvar for patientens forløb. Dermed følger også et ansvar for at inddrage patienten i vigtige beslutninger om patientens behandling. For yderligere at styrke samarbejdet med og om patienten har vi i Region Nordjylland indført "Patientens team", som udover den patientansvarlige læge også omfatter øvrige personalegrupper, som er involveret i patientens behandling, fx sygeplejersker og sekretærer. For de patienter, som også har et forløb i kommunalt regi, vil vi arbejde på, at Patientens team udvides til at omfatte en kontaktperson fra den kommunale hjemmepleje, ligesom det for nogle patienter også vil give god mening at inddrage patientens praktiserende læge i teamet. Ligeledes vil de nye brobygger-sygeplejersker skulle indgå i forhold til relevante patientgrupper.

Brugerstyret behandling

Brugerstyret behandling er et forløb tilpasset patientens behov, ressourcer og hverdagsliv. Det giver patienterne øget indflydelse og kontrol over egen behandling – og er dermed med til at sætte patienten i centrum. I samråd med klinikerne er patient og pårørende med til at beslutte, hvornår kontrolbesøg og indlæggelser skal placeres i behandlingsforløbet. Tilgangen kan også omfatte monitorerings-, behandlings- og plejeopgaver, som patienten selv kan og vil varetage.

Fælles beslutningstagen

Fælles beslutningstagen er en systematisk samarbejdsform, der foregår mellem patienten og den patientansvarlige læge. Den patientansvarlige læge skal sikre, at patienten og de pårørende har et oplyst grundlag at træffe deres beslutning ud fra. Den fælles beslutningstagen skal give patienten og de pårørende en mulighed for at reflektere over, hvad der er vigtigt for dem, og hvordan behandlingsforløbet kan tilpasses deres egne værdier og præferencer for livet.

Forligspartierne ønsker særligt et øget fokus på brugen af fælles beslutningstagen ved valg af behandling, herunder fokus på forholdet mellem effekt og bivirkninger, fx ved behandling af kræftpatienter i slutstadiet af deres sygdom.

Peerboards

Et peerboard er et samarbejdsorgan, hvor vi i fællesskab med patienter og pårørende – fx indenfor et bestemt sygdomsområde – udpeger problemstillinger og finder måder at løse problemerne på. Patienternes oplevelser af deres patientforløb indgår som et væsentlig input i vores løbende organisatoriske arbejde med at forbedre sundhedsvæsenet. Når vi lytter til patienternes positive og negative oplevelser, får vi vigtige informationer, så vi kan udvikle den kliniske praksis.

1.3 Almen praksis

Forligspartierne er enige om en strategi for lægedækning på almen praksis området, der sætter retningen i forhold til at sikre alle nordjyder bedst mulig adgang til en praktiserende læge. Strategien understøtter udvikling af fremtidens almen praksis, herunder fx øget digitalisering, ligesom den har fokus på rekruttering og fastholdelse af praktiserende læger.

Region Nordjylland prioriterer overenskomstløsninger med praktiserende læger med ydernummer først, og er i bestræbelserne for at sikre lægedækningen villige til at bringe alle overenskomstens relevante løsningsalternativer i spil. Dette ses blandt andet i Frederikshavn, hvor regionen i samarbejde med en række læger, der havde varslet praksisophør, har indgået en licensaftale, som fastholder lægerne og sikrer lægedækningen for 8.000 borgere.

I de tilfælde, hvor lægedækningen ikke kan sikres via overenskomstløsninger, kan regionsklinikker udgøre det relevante tilbud til borgerne. Regionsklinikkerne kan endvidere fungere som rekrutteringsmulighed og alternativ for speciallæger i almen medicin, indtil de er klar til egen praksis. Regionen vil invitere PLO til at drøfte perspektiverne for det fremadrettede samarbejde, herunder drøfte muligheder for at overtage regionsklinikker på fair vilkår.

Hensigten er at undgå midlertidige regionsklinikker og sigte mod mere varige løsninger og et mere robust administrationsgrundlag. Udviklingen af regionsklinikker vil indebære, at der skal søges yderligere dispensation/forsøgshjemmel fra Sundheds- og Ældreministeriet.

Forligspartierne er i det lys enige om at vurdere de nuværende udbudsklinikkers plads i den fremtidige strategi for at sikre nordjyderne den bedst mulige lægedækning.

Forligspartierne ønsker at afprøve digitale løsninger, hvor borgerne i eget hjem eksempelvis tilbydes mulighed for videokonsultation med egen læge, som det p.t. afprøves i projekt Nye Veje.

1.4 Fælles ledelse

Professionel og kompetent ledelse i vores region er meget afgørende. Det skaber sammenhængskraften på tværs i regionen og i forhold til vores samarbejdspartnere.

Vi er én region og skal yderligere styrke den fælles ledelse, blandt andet gennem strategisk sundhedsledelse og de strategiske beslutninger, der træffes på tværs af regionen. I 2019 sætter vi endnu mere turbo på fælles løsninger. Fokus vil blandt andet være på fælles visitation og fælles rekruttering på udfordrede specialer, ligesom der vil være skærpet opmærksomhed på at øge bevægeligheden på tværs af organisationen.

I 2019 skal administrationen bruge Ledelseskommisionens overvejelser som et spejl for sig selv, for at identificere de områder, hvor vi kan blive inspireret til at fastholde, forstærke eller sætte nye indsatser i værk.

Ledelseskommisionen viser, at ledere med en stærk lederidentitet har nemmest ved at sætte tydelig retning. I regionen har vi netop introduceret et nyt lederudviklingskoncept, der er tværorganisatorisk, styrker helhedsforståelsen, sammenhængskraften og samarbejdet på tværs. I disse år er der særligt fokus på de nye afdelingsledelser, der er kernen i det tværgående samarbejde med patienten i centrum. Det nye koncept åbner også mulighed for deltagelse af kommunale ledere.

Samarbejdet mellem Regionsrådet og ledelsessystemet kræver kontinuerlig fokus på de politiske og de ledelsesmæssige rum - og den fine balance imellem dem. Vi forventer, at vores ledere grundlæggende forstår den politiske kontekst, de skal lede ind i, og respekterer de politiske beslutninger og prioriteringer – kan formidle dem videre, og omsætte dem til handlinger. Omvendt vil vi som politikere vise tillid til og sætte ledelserne mere fri.

I 2019 styrker vi ledelseskommunikationen – det vil sige nem adgang til relevant information i opgaveløsningen for alle ansatte, så vi bygger bro mellem de politiske prioriteringer og de ledelsesmæssige handlinger i den regionale drift.

I regionen sætter vi fortsat den fælles retning via en række strategiske fokusområder, som udspringer dels af de nationale mål for sundhedsområdet, dels af budgettet. I fokusområderne er der formuleret mål, som lederne forventes at bidrage til at indfri. Vi har vores 'nordjyske model', som viser, hvordan mål kan nedbrydes til delmål, og hvordan der kan følges med, så der skabes sammenhæng på tværs. Data er et centralt arbejdsredskab til at holde fokus på konkrete resultater. Målet er at skabe klarhed og tydelighed omkring prioriteringer og fokus.

1.5 Rekruttering

Kun med dygtige ansatte kan vi leve op til regionens målsætninger og de krav, som patienter og brugere stiller til os. Derfor skal vi være en attraktiv arbejdsplads, der fastholder og udvikler vores ansatte, så de matcher de til enhver tid aktuelle behov. Der ansættes i gennemsnit fire nye medarbejdere hver dag i regionen. Derfor skal vi gøre os umage hver gang vi siger goddag til en ny medarbejder, leder eller studerende på holdet – men også umage, når vi siger farvel eller på gensyn.

Regionen har vedtaget en strategi for rekruttering og fastholdelse, der blandt andet bygger på gode uddannelsesmiljøer, godt arbejdsmiljø og høj faglighed som udgangspunktet for at tiltrække, ansætte og fastholde de rette medarbejdere med de rette kompetencer på det rette tid og sted. Det er ledernes ansvar at sætte det rigtige hold.

Der er tre væsentlige elementer i forhold til professionel rekruttering som administrationen skal forstærke i 2019:

1. Der er behov for at sikre mere proaktiv og professionel lederrekruttering.
2. Der er behov for, at nyansatte kommer bedre ombord.
3. Der er brug for at se på aktuelle rekrutteringsudfordringer i et samlet regionalt lys, herunder i forhold til specifikke faggrupper eller på specifikke specialeområder eller matrikler. Det gælder særligt "trængte" specialer som kirurgi, radiologi, neurologi, almen medicin samt medicinske sygeplejersker.

1.6 Administration til fremtidens behov

Forligspartierne noterer sig, at regionens direktion har udarbejdet et oplæg til ny organisering på det administrative område. Oplægget ligger i forlængelse af "Fokus, Fornyelse og Fremdrift", og målet er at sikre en professionel og effektiv administration, der understøtter virksomhederne på en måde, så regionen som samlet organisation kan tilpasse sig omskiftelige politiske og økonomiske krav. Det gælder ikke mindst ønsker og efterspørgsler fra de nordjyske borgere og patienter.

Oplægget rummer særligt en samling af administrative driftsfunktioner indenfor regnskab, bogføring, løn, afregning, indkøb og kørsel i et fælles "resultatcenter". Det er forventningen, at resultatcenteret vil

bidrage til en fortsat professionalisering af driftsfunktionerne med fokus på endnu mere digitalisering. Der lægges vægt på, at resultatcenteret er konkurrencedygtigt sammenlignet med andre offentlige og private aktører.

Forligspartierne bemærker videre, at implementeringen af oplægget til en ændret administrativ organisering vil medføre færre administrative ledere og medarbejdere. Samlet set indgår der en reduktion på 12 mio. kr. i budgetforliget.

1.7 De konkrete prioriteringer

Nedenfor er de konkrete prioriteringer i budget 2019 opgjort – på overskriftsniveau. Der knyttes bemærkninger til udvalgte dele af prioriteringerne. For en nærmere specificering henvises til opgørelsen i forligets afsnit 5.

Opdrift i budget 2019

	<i>Mio. kr.</i>	Opdrift 2019
Fra opdriftskatalog		
Medicinudgifter		75,0
Særligt dyre artikler		13,5
Nationale anbefalinger		12,3
Psykiatri		8,0
Det præhospitale område		9,2
Digitalisering/opdrift i IT		14,9
Regionalt iværksatte tiltag		14,7
Uddannelsesområdet		11,4
Centrale områder		33,9
Helårsvirkninger fra budget 2018		10,4
Tekniske justeringer i budget 2019		-1,6
Opdrift i alt		201,7

Finansiering af budget 2019

	<i>Mio. kr.</i>	Finansiering 2019
Fra omprioriteringskatalog		
Teknologibidrag		52,0
Nye fælles løsninger – administration		12,0
Indkøb		10,4
Særlige medicinindsatser		13,0
Justering af tilbud og funktioner		
<i>Siddende patientbefordring</i>		15,2
<i>Omlægning af donortapning</i>		-0,2
<i>Reduceret åbningstid, skadeklinik i Farsø</i>		2,0
Nedjustering – rekruttering og fastholdelse		6,8
Boligområdet		1,5
Forskningsområdet		1,0
Yderligere omprioriteringer		
Ideklinik samtænkes med innovationsfremstød		6,0
Kørsel- og rejseudgifter		2,0
Omprioriteringer i alt		121,7

Bemærkninger til konkrete omprioriteringer

Forligspartierne forudsætter, at omprioriteringerne udmøntes i tæt dialog med regionens MED-system.

Ubalancer og interne omprioriteringer på hospitaler

Forligspartierne anerkender, at hospitalerne – udover den politiske prioritering – også har interne omprioriteringsbehov. Ligeledes står de to somatiske hospitaler overfor en stor udfordring i at sikre strukturel, økonomisk balance ved udgangen af 2018. Tilpasningerne kan indebære, at der sker personale-mæssige tilpasninger.

Befordring af patienter

Forligspartierne ønsker, at patienterne i Region Nordjylland skal have en fair, enkel og gennemsigtig dækning af deres transportbehov i forbindelse med behandling på hospital o.l. I dag tilbydes patienterne i visse tilfælde et højere serviceniveau end lovgivningen fastsætter. Det betyder, at penge går fra behandling til befordring.

Forligspartierne er derfor enige om en omlægning af administrationsgrundlaget for patientbefordringen. Det vil indebære, at patienter som af helbredsmæssige årsager ikke kan benytte offentlig transport, vil få tilbudt transport med regionens patientbefordring. Det skal sikres, at patienterne får de relevante oplysninger i forbindelse med indkaldelserne.

Reduceret åbningstid ved Skadeklinikken i Farsø

Åbningstiden ved Skadeklinikken i Farsø reduceres, således at klinikken lukker kl. 17 på hverdage og kl. 15 i weekenden.

Kørsel- og rejseudgifter

Forligspartierne er enige om, at der skal opnås en besparelse på 2 mio. kr. ved kørsel- og rejseudgifter.

De nærmere vilkår, herunder udarbejdelse af et administrationsgrundlag for kørselsgodtgørelse, skal nærmere undersøges af administrationen i efteråret 2018.

Boligområdet

I budgetforliget indgår en beslutning om, at boligområdet for Yngre Læger skal analyseres nærmere med henblik på at indgå aftaler med kommuner og lokale boligforeninger om et samarbejde.

1.8 Øvrige forudsætninger og hensigtserklæringer

Tandlægeområdet

På baggrund af lovgivningen om tilskud til tandlægebehandling, der trådte i kraft den 1. juni 2018, budgettes der med et fald i udgifterne til tandlæger, idet det forventes, at udgifterne tilpasses den forudsatte økonomiske ramme på området.

NAU-opsparing

Nyt Aalborg Universitetshospital (NAU) er planlagt til indflytning og ibrugtagning i 2020. En række permanente driftsudgifter samt flytteudgifter med engangskaraktter er ikke indeholdt i kvalitetsfondsprojektets budget. Til og med budget 2018 er der afsat 30 mio. kr. i en opsparingspulje til finansiering af denne type udgifter. I budget 2019 øges opsparingen med 23 mio. kr.

Frem til 2020 kan midlerne i opsparingspuljen anvendes til større (engangs)anskaffelser og –investeringer på regionens hospitaler.

Refinansiering af afdrag

Regionen skal i 2019 afdrage 128 mio. kr., og har ansøgt Økonomi- og Indenrigsministeriet om refinansiering (nyt lånoptag) af de fulde beløb. Ministeriet har tildelt regionen en låneadgang på 88 mio. kr. Finansiering af de resterende 40 mio. kr. vil derfor ske via et kassetræk.

Udmøntning af forligspuljer

Udmøntning af puljer afsat i budgetforliget skal vedtages i Regionsrådet.

2 Specialektoren

Region Nordjyllands målsætning er at være kommunernes foretrukne samarbejdspartner og leverandør af specialiserede ydelser på social- og specialundervisningsområdet.

Regionen arbejder hele tiden på at udvikle og tilpasse de regionale ydelser efter kommunernes behov; både hvad angår form og indhold.

Fokus for det daglige arbejde er fortsat centreret om, at hvert enkelt menneske, der benytter de regionale tilbud, får den hjælp der virker, og de bedst mulige vilkår for at mestre sin egen tilværelse.

Specialektoren vil fortsat bidrage til, at der gennemføres de aftalte besparelser på rammeaftaleområdet, hvilket vil sige 1 pct. i 2019. Denne reduktion vil ske gennem henholdsvis en generel takstreduktion på 0,5 pct., og ved en udgiftsreduktion på 0,5 pct. via dialog med kommunerne om pris og indsats for relevante borgere.

Herudover er der fortsat behov for at udvikle og vedligeholde de fysiske rammer på tilbuddene, så de understøtter den specialiserede opgavevaretagelse:

For at imødekomme dette vil Specialektoren i 2019 have særligt fokus på, at:

- Udvide vores portefølje med et tilbud til målgruppen af voksne mennesker med høretab og andre funktionsnedsættelser ved Center for Døvblindhed og Høretab.
- Sikre de rette rammer for at fastholde en faglig og økonomisk bæredygtig drift af hjerneskadeområdet.

Der er i alt afsat 40,5 mio. kr. på investeringsoversigten i 2019.

3 Regional udvikling

Regional udvikling vil i 2019 tage fat på en hel ny fase for sit virke i kølvandet på reformen af erhvervsfremmesystemet. Selv om erhvervsfremmeopgaven fremover centraliseres vil Regionsrådet ambitiøst og målrettet videreudvikle områderne uddannelse- og kompetence, kollektiv trafik, kulturel virksomhed samt miljø (jordforurening og råstoffer). Hertil kommer sundhedsinnovation i samarbejde med sundhedsområdet.

Disse områder vil være det stærke og bærende grundlag i regionens nye Regionale Udviklingsstrategi, som Regionsrådet vil udarbejde og vedtage i starten af 2019. De nævnte kerneopgaver vil være grundstenen i den nye strategi, som i tilknytning hertil også vil omfatte den fremtidige udvikling i regionens infrastruktur, udvikling i yderområderne, natur og rekreative formål, grøn omstilling, klimatilpasning og grænseoverskridende samarbejder.

Med strategien ønsker Regionsrådet at sikre Nordjylland de rette kompetencer i årene fremover, at sætte retning mod at blive Danmarks grønne region - ikke mindst via bæredygtige transportløsninger, at fremme innovative løsninger der kan give bedre og mere effektiv behandling på regionens sygehuse og ikke mindst at udvikle kulturlivet for derigennem at gøre regionen til et attraktivt sted at bo og leve.

3.1 Det sammenhængende Nordjylland

Busdrift

Regionen afsatte i 2018 i alt 9,7 mio. kr. til et pilotprojekt over 3 år, som skal garantere mindst timedrift til indbyggere i mindre byer på alle dage fra 2019. Projektet gennemføres i samarbejde med fire kommuner i den vestlige del af regionen. Samtidig med at regionen styrker den gennemgående trafik på det såkaldte Hovednet, vil kommunerne styrke den lokale tilbringertrafik til og fra Hovednettet.

Det samlede projekt vil skabe bedre mobilitet og sammenhæng, og der afsættes i årets budget yderligere 3 mio. kr. for at sikre pilotprojektets fulde gennemførelse inden for den aftalte tidsramme.

Gennem EU har regionen opnået tilsagn på 12 mio. kr. til forsøg med afprøvning af tre brintbusser på udvalgte regionale og kommunale ruter. Forsøget vil vise, om brintbusser kan blive et bæredygtigt alternativ til konventionelle brændstoffer. Med henblik på anskaffelse af tankningsfaciliteter til brint-busserne afsættes der i 2019 et beløb på 2 mio. kr. fra regional side.

Forligspartierne ønsker videre, at der i forbindelse med kommende udbud af regional busdrift skal være fokus på klimavenlige løsninger.

Regionen gav i 2018 et tilsagn på 15 mio. kr. til Aalborg Kommunes +Bus-projekt, som vil forbedre kørslen til det nye universitetshospital. Heraf afdrages 10 mio. kr. i 2019.

Togdrift

Fra august 2017 overtog Region Nordjylland fra DSB det økonomiske ansvar for den regionale togkørsel nord for Skørping. I forbindelse med overtagelsen udvidedes kørslen i første omgang med ca. 25%.

Fra oktober 2018 overtager regionen midlertidigt den resterende DSB-kørsel i Vendsyssel, da DSB i en årrække (måske frem til 2023-24) ikke vil kunne køre under det nye signalsystem, som Banedanmark er i gang med at indføre.

Begge overtagelser af den statslige kørsel vil i en årrække give merindtægter, som Regionsrådet ønsker at anvende til styrkelse af den kollektive trafik. Der oprettes derfor i 2019 en pulje til kollektiv trafik på 5 mio. kr., som Regionsrådet vil udmønte i foråret 2019 på baggrund af et idekatalog til bedre infrastruktur og mobilitet indenfor den kollektive trafik.

Fra 2020 forventer forligspartierne at kunne styrke puljen til kollektiv trafik yderligere via forventede overskud på jernbanedriften. Udmøntning af puljen i 2020 vil ske på baggrund af grundige undersøgelser, der gennemføres i løbet af 2019, som skal give et solidt beslutningsgrundlag for udmøntningen.

Infrastruktur

En god og moderne infrastruktur er vigtig for Nordjylland. Derfor har det nordjyske Kontaktudvalg vedtaget en regional mobilitetsstrategi til fremme af bl.a. infrastrukturudvikling i Nordjylland. Der vil i 2019 fortsat være et stærkt og samlet fokus på at fremme de nordjyske prioriteringer på området, dvs. statslig finansieret 3. limfjordsforbindelse over Egholm, forbedring af vejforbindelsen Hanstholm-Skive-Herning med forbindelse til motorvejsnettet og forbedring af vejforbindelsen Thisted-Aalborg og af Aggersundbroen.

3.2 Et kompetent Nordjylland

Uddannelse og kvalificeret arbejdskraft

Region Nordjylland har i de seneste 10 år arbejdet med analyser og initiativer vedrørende kvalificeret arbejdskraft, bl.a. med udgangspunkt i FremKom-initiativet. Dette vil fortsætte i 2019 i et tæt samarbejde med regionens uddannelsesinstitutioner og virksomheder. På samme vis vil Regionsrådet på ungdoms-uddannelsesområdet fortsat igangsætte nyskabende projekter i samarbejde med gymnasier og erhvervsskoler i hele Nordjylland. Ligeledes vil der være fokus på at øge optag og reducere frafald på uddannelserne.

Et af de større initiativer, der tegner sig for 2019, er en regional deltagelse i det nationale initiativ om en teknologipagt, der går ud på at få flere unge til at vælge en teknisk- og naturvidenskabelig uddannelsesretning.

Samtidig vil Regionsrådet gøre en særlig indsats for at forbedre og tiltrække flere til SOSU-uddannelsen for herigennem at sikre tilstrækkelig kvalificeret arbejdskraft til pleje- og ældresektoren.

Aktiviteterne omkring uddannelse og kvalificeret arbejdskraft vil blive fremmet inden for rammerne af en pulje på 15 mio. kr. i 2019, som Regionsrådet afsætter.

Sundhedsinnovation

Erfaringerne fra Idéklippen peger på, at der er synergi ved at samtænke forsknings- og innovationsindsatser. Der er derfor brug for både en optimal koordinering mellem regionens egne administrative enheder, men også en bedre koordinering med andre nordjyske organisationer på området. Der vil derfor blive iværksat et arbejde omkring synergi og samtænkning af regionens innovationsaktiviteter i

samarbejde med eksterne partnere, som skal resultere i en ny organisationsstruktur på området. Idéklinikken er i denne forbindelse en vigtig brik i regionens innovationsindsats, og der afsættes derfor 6 mio. kr. til sikring af klinikkens aktiviteter i 2019.

Et aktuelt emne for regionens innovationsindsats er digitalisering af processer og rutiner knyttet til pleje og behandling. Digitalisering kan bruges til både at sætte patienten endnu mere i centrum, fordi man principielt meget nemmere kan nå ud til den enkelte borger, og til samtidig at effektivisere. Et andet aktuelt emne for innovation er en koordineret nordjysk indsats, der bidrager til realisering af regeringens plan for Life Science, jf. økonomiaftalen for 2019 med regeringen. Formålet med indsatsen vil være at udvikle nye innovative behandlingsmuligheder, styrke forskning og innovation, og øge eksporten inden for sundhedsteknologi.

Med henblik på at styrke innovationen på sundhedsområdet afsættes der i 2019 en pulje på 10 mio. kr. på det regionale udviklingsområde, som kan søges af regionale institutioner og partnerskaber med gode ideer til sundhedsinnovation, som samtidig kan bidrage til at indfri teknologibidraget.

Kultur

Region Nordjylland har gennem årlige investeringer (tilskud) siden 2007 sat et markant præg på udviklingen af det nordjyske kulturliv. Indsatsen på det kulturelle område ønskes yderligere forstærket inden for rammerne af en udviklingspulje på 5 mio. kr., bl.a. ved at indgå i samarbejdet med Kulturministeriet om nye regionale kunstfonde. Disse etableres med en fond dækkende hhv. Jylland og øerne, og er optaget på finansloven for 2019.

Aktiviteterne i relation til Kulturmødet på Mors fortsættes uændret.

3.3 Et attraktivt Nordjylland

Klima og grøn omstilling

Danmark har tiltrådt Paris-aftalen, hvilket betyder, at vi som nation skal reducere CO₂-udledningen med 40% inden 2030, og i 2050 skal udledningen nå "netto-nul", hvilket vil sige, at der ikke udledes mere CO₂ end hvad jorden, planter, træer og havet kan omsætte. Dette svarer til 85-90% reduktion.

Region Nordjyllands bidrag som myndighed til opnåelse af klimamålene inden for egen virksomhed skal navnlig ske gennem nedbringelse af energiforbruget, grøn transport, mindre affaldsproduktion, øget genanvendelse og mindre ressourceforbrug. Det vil derfor være centralt for Regionsrådet at udvikle en ambitiøs klimahandlingsplan for sine forvaltninger og institutionerne. Hertil kommer en fortsat indsats for at arbejde sammen med eksterne partnere om analyser, konferencer og forsøgsprojekter, der kan vise nye veje på klimaområdet.

Derfor afsætter Regionsrådet en pulje på 5 mio. kr. i budgettet for 2019, som skal bruges til de nævnte formål, og bidrage til på sigt at gøre Nordjylland til Danmarks grønneste region.

Øget kortlægning

På jordforureningsområdet har det de seneste mange år politisk været prioriteret at foretage en øget indsats med kortlægning af forurenede grunde og gennemførelse af udvidede forureningsundersøgelser og afværge overfor jordforureninger, der truer grundvand, menneskers sundhed, overfladevand og miljøet. Denne øgede indsats har været finansieret af momsrefusioner. Der foreslås derfor anvendt 1,5 mio. kr. på dette i 2019.

Bekæmpelse af pesticider i grundvandet

De seneste års fokus på undersøgelser af forekomsten af pesticider i grundvand og drikkevand har vist, at pesticiderne findes i grundvandet flere steder, og at der også påvises nye pesticider, som ikke er set i tidligere undersøgelser. Viden om pesticidforureninger og årsagssammenhænge er begrænset, og Regionsrådet vil derfor anvende 1,0 mio. kr. til undersøgelser af pesticidforureninger fra punktkilder, der ligger i nærhed til vandforsyninger og til samarbejde med disse om fælles løsninger.

Digitalisering af jordforureningsdata

Jordforureningsområdet er karakteriseret ved, at der indsamles store mængder data fra borer, udtagning af jordprøver samt en række kemiske data fra jord, luft og grundvand. Data indgår i vurderinger og myndighedsafgørelser på de enkelte lokaliteter. I digitaliseret form er data langt nemmere at dele og analysere, og der anvendes derfor 0,25 mio. kr. til en digitalisering af eksisterende analoge data.

Kortlægning af grusforekomster i Vendsyssel

Særligt de grove råstofmaterialer i form af grus og sten er en begrænset ressource, der fra naturens hånd ligger ujævnt fordelt i regionen. Forekomsterne i Vendsyssel er begrænsede og findes spredt i mindre forekomster. Kortlægning af disse typer råstoffer er afgørende for at kunne pege på fremtidige indvindingsmuligheder i den nordlige del af regionen. Der afsættes derfor 0,5 mio. kr. til yderligere kortlægning af sand, grus og sten i Vendsyssel.

Udredning omkring moler

I forbindelse med processen omkring vedtagelse af Råstofplan 2016 er der arbejdet med udpegnings af molerforekomster til fremtidig indvinding, herunder udpegnings af interesseområdet Erslev på Mors. Registrering af forekomsterne er omfattende, og der er behov for fortsat kortlægning og afklaring af forekomsternes brydeværdighed og kvalitet, hvorfor der anvendes 0,3 mio. kr. til dette formål.

Transportmønstre i råstofforsyningen

Råstoffer transporteres ofte over store afstande, og transporten på vejene giver anledning til belastning af både miljøet og vejnettet. En analyse af transportmønstre for forskellige typer af råstoffer vil kunne danne grundlag for vurdering af mulighederne for, at der igennem målrettet planlægning kan tages højde for en del af de gener, der er forbundet med transport af råstofferne i regionen. Der anvendes derfor 0,2 mio. kr. til en nærmere analyse af transportmønstre for råstoftransporter i regionen.

Genanvendelse og cirkulær økonomi

Råstofindvinding kan i et vist omfang suppleres ved at nyttiggøre eller genanvende materialer, der fremkommer som overskud eller affald. Et større fokus på nyttiggørelse, genanvendelse og genbrug vurderes at kunne nedsætte forbruget af primære råstoffer. En analyse af potentialet og understøttelse af udviklingsprojekter vurderes at kunne bidrage til en nødvendig udvikling på området. Der anvendes derfor 0,3 mio. kr. til en nærmere afdækning af potentialet for øget genanvendelse af materialer.

Kontingenter og medlemskaber

En række kontingenter og medlemskaber har hidtil været finansieret via Vækstforum. Det drejer sig fx om Norddanmarks EU-kontor og BRN. Det vurderes særligt vigtigt at sikre grundlaget for EU-kontorets opgaver fremadrettet, særligt i forhold til de midler, der hjemtages til styrkelse af udviklingen på sundheds-, uddannelses- og klimaområdet.

Relevante kontingenter og medlemskaber vil fra 2020, men måske allerede fra 2019, skulle finansieres uden om Vækstforum. Beslutning om 2019-bidraget træffer Vækstforum først på sit møde i december

2018. Der afsættes derfor foreløbig en ramme på 3,5 mio. kr. til dette formål, hvis finansiering fra Vækstforum ikke gives for 2019. Alternativt overføres beløbet til andre områder under Regional udvikling efter politisk beslutning i Regionsrådet.

4 Anlæg

Forligspartierne har i anlægsprioriteringen lagt vægt på, at der bygges for fremtiden med fokus på patientbehandlingen, arbejdsgange, arbejdsmiljø, logistik og klinisk aktivitet samt opfyldelse af nuværende og kommende lovgivningskrav. Særligt afspejler budgetforliget forligspartiernes ønske om at fremrykke udflytningen af en række funktioner fra det nuværende Aalborg Universitetshospital til det nye hospital i Aalborg Øst. Fremrykningen vil bidrage til både mere sammenhængende patientforløb og bedre vilkår for personalet, ligesom det bliver muligt hurtigere at afhænde de nuværende matrikler.

I økonomiaftalen for 2019 er det aftalt, at Region Nordjyllands anlægsramme i 2019 på sundhedsområdet udvides med 25,1 mio. kr. til 253,1 mio. kr. Hertil kommer en udmøntning af 11,4 mio. kr. til Kræftplan IV, som er disponeret til øget scannerkapacitet.

I forbindelse med fastlæggelsen af anlægsbudgettet for 2018, blev en væsentlig del af anlægsmidlerne de kommende år disponeret til igangværende anlægsprojekter. Det drejer sig om 2. etape af Kvinde-Barn Huset på Regionshospital Nordjylland i Hjørring, 1. etape af Psykiatriens udflytning til øst-matriklen samt udvidet serviceby samme sted. Der er således i alt afsat omkring 450 mio. kr. til disse projekter de kommende budgetår.

Det har på den baggrund været vanskeligt at prioritere alle modtagne anlægsønsker til 2019 og overslagsårene. Der har været en lang række anlægsønsker fra alle regionens virksomheder, der tilsammen var væsentligt højere end anlægsrammenes muligheder.

Budgetforliget afspejler endvidere, at det har været nødvendigt at indarbejde tre tillægsbevillinger fra kvartalsrapport 2 i 2018 på i alt 55 mio. kr. i investeringsoversigten for 2019-2022.

Nyt Aalborg Universitetshospital (NAU): Der er prioriteret anlægsprojekter til at sikre, at tidsplanen og processerne med færdiggørelsen af NAU følger de indgåede aftaler.

Der er prioriteret anlægsmidler på omkring 500 mio. kr. i årene 2019 til 2025 til hurtig fremrykning og udflytning af en række somatiske ambulante funktioner fra syd-matriklen til øst-matriklen. Fremrykningen er besluttet under hensyntagen til at sikre patientflow og minimere driftsomkostningerne. Udflytningen er på omkring 17.000 m².

Herudover har forligspartierne besluttet, at der udarbejdes et forslag til beslutning i Regionsrådet til den videre proces om udflytning af Psykiatrien til øst-matriklen som et OPP-projekt (Offentligt-Privat-Partnerskab).

For at tilgodese behovet for yderligere aktiviteter på Nyt Aalborg Universitetshospital på øst-matriklen, er der afsat anlægsmidler i 2019 og 2020 til flytning af eksisterende og indkøb af nye pavilloner.

Regionshospital Nordjylland: Der er afledt af den udarbejdede perspektivplan for Regionshospital Nordjylland i 2018, bevilget ekstra knap 49 mio. kr. udover de i 2018 bevilgede 216 mio. kr. til etablering af en ny behandlingsbygning til afløsning for den nuværende. Et anlægsarbejde, der starter i 2021 og forventes afsluttet i 2026 til i alt ca. 265 mio. kr.

Fællesområdet: Der er afsat 1,4 mio. kr. til nyt lægehus i Frederikshavn til dækning af merudgifter til ombygning og indretning. Den samlede udgift udgør 8,0 mio. kr. Region Nordjylland har modtaget en anlægsbevilling fra Sundheds- og Ældreministeriet på 6,6 mio. kr., og den resterende del dækkes således af investeringsoversigten for 2019.

Tekniske justeringer: Der er i forhold til anlægsbudget 2018-2021 sket en række mindre tekniske økonomiske justeringer med henblik på tilpasninger i forhold til anlægsprojekternes aktuelle betalingsplaner og omsætningstakt.

Forligspartierne er fortsat enige om at prioritere en række fælles anlægsprojekter for at opfylde lovgivningsmæssige krav og fortsat prioritering af APV-indsatser hos regionens virksomheder med fokus på medarbejdernes fysiske arbejdsmiljø. Ligeledes afsætte midler til fortsatte, regionale IT-investeringer til understøttelse af digitaliseringen af den kliniske hverdag.

Ny Elektronisk Patientjournal: Region Nordjylland skal inden for få år anskaffe nye kernesystemer til regionens kliniske it-arbejdsplads. Det drejer sig primært om patientjournalen (EPJ) og det patientadministrative system (PAS). De nye kernesystemer vil i højere grad understøtte Region Nordjyllands visioner for levering af sundhedsydelser, forretningsmodeller og - processer samt en bedre patient- og brugeroplevelse – teknisk, tidsmæssigt og økonomisk.

Forligspartierne er indstillet på, at Region Nordjylland vælger samme løsning, som anvendes i Region Midtjylland og Region Syddanmark. Dette kan ske uden særskilt udbud, da regionen kan gøre brug af en option i Region Syddanmarks kontrakt med den pågældende leverandør. Dermed sikres en samlet vstdansk EPJ-løsning. I samarbejde med klinikken igangsættes en afdækning af funktionalitet og økonomi, som skal danne grundlag for, at der kan træffes beslutning i regionsrådet primo 2019. Der afsættes 50 mio. kr. over perioden 2020 til 2022.

Specialektoren: Der afsættes i 2019 og 2020 yderligere 18,0 mio. kr. til renovering og modernisering af Specialektorens boliger ved Center for Døvblindhed og Høretab i Aalborg.

Herudover er der afsat anlægsmidler til nyt Specialbørnehjem Nord, anlægsmidler til færdiggørelse af Bostedet i Aars, anlægsmidler til primært APV-projekter samt en udviklingspulje til brug ved mindre nye anlægsprojekter på Specialektorens institutioner.

5 Prioritering på sundhedsområdet drift

Budgetforlig - Sundhed	Budget 2019 (mio.kr.)
1.2 Medicinudgifter	75,00
1.3 Særligt dyre artikler, implantater og behandlingsredskaber	
1.3.1 Lægelige artikler og implantater	8,70
1.3.2 Glukosemålere til type 1 diabetikere	4,80
Total	13,50
1.5 Nationale anbefalinger	
1.5.1 Udvidet trombektomifunktion (Neurologi)	11,30
1.5.2 Funktionelle lidelser	1,00
Total	12,30
1.6 Psykiatri	
1.6.1 Akut udgående team i børne- og ungdomspsykiatrien	3,00
1.6.2 Styrkelse af intensivt sengeafsnit N6	3,00
1.6.3 Kompetenceudvikling	2,00
Total	8,00
1.7 Det præhospitale område	
1.7.1 Akutlægebil i Hjørring	6,20
1.7.3 Aktivitetsudgifter i ambulancetjenesten	3,00
Total	9,20
1.9 Digitalisering/Opdrift IT	14,90
1.10 Regionalt iværksatte tiltag	
1.10.1 Overbelægning på hospitalerne	8,00
1.10.2 En fælles vision på sundhedsområdet og det udadvendte hospital	5,00
1.10.3 Det fremtidige palliative tilbud i Region Nordjylland	0,80
1.10.4 Digitalisering af sundhedshuse	0,40
1.10.5 Lægehus i Frederikshavn	0,50
Total	14,70
1.11 Uddannelsesområdet	
1.11.1 Øget dimensionering i lægelige videreuddannelse	10,40
1.11.2 Ny akutmedicinsk uddannelse	1,00
Total	11,40
1.12 Centrale områder og konti	
1.12.1 Tjenestemandspensioner	5,00
1.12.2 Barselsfond	4,00
1.12.3 Nyt Aalborg Universitetshospital	23,00
1.12.4 Persondataforordning (GDPR)	1,90
Total	33,90
1.13 Helårsvirkninger fra Budget 2018	10,40
1.14 Tekniske justeringer Budget 2019	-1,60
Total udvidelsesforslag	201,70

Budgetforlig - Sundhed	Budget 2019 (mio.kr.)
Råderum fra økonomiaftalen med regeringen	-80,00
Omprioriteringskatalog	
1. Teknologibidrag jf. økonomiaftalen med regeringen	-52,00
2. Nye fælles løsninger - Administration	-12,00
3. Indkøb	-10,40
4. Særlige medicinindsatser	-13,00
5. Justering af tilbud og funktioner	
5.1 Siddende patientbefordring	-15,20
5.2 Omlægning af donortapning	0,20
5.3 Reduceret åbningstid i skadeklinik i Farsø	-2,00
	-17,00
6. Nedjustering af pulje til rekruttering og fastholdelse	-6,80
7. Boligområdet	-1,50
8. Forskningsområdet - DCHI	-1,00
Yderligere ønsker til omprioritering	
Ideklinik samtænkes med innovationsfremstød	-6,00
Administrationen pålægges at finde en model til reduktion af udgifterne til kørsel	-2,00
Total	-8,00
Total omprioritering	-121,70

6 Prioritering Regional udvikling

Regional udvikling	Budget 2019 (mio. kr.)
Prioriteringsoplæg	
1. Reduktion i statslig finansiering som følge af politisk aftale	63,50
2. Bortfald af opgaver som følge af politisk aftale om erhvervsfremme	-67,70
3. Efterregulering på kollektiv trafik	-20,60
4. Øgede indtægter fra midlertidig overtagelse af 6 fjerntog	-26,00
7. Styrkelse af mobilitet – bedre Hovednetsprojekt og forsøg med brintbusser	5,00
9. Integration af separate puljer på uddannelse og kultur med udviklingspulje	-16,00
10. Øvrige mindre indsatser (jordforurening, råstoffer, kultur, EU-kontor, BRN, mv.)	7,40
Total - prioriteringsoplæg	-54,40
Råderum i økonomiaftale - pl, omprioritering og bloktilskud koll.trafik	-1,80
Yderligere ønsker til opdrift/omprioritering	
Kultur og uddannelse - bibeholde nuværende aktivitetsniveau	15,00
Kvalificeret arbejdskraft (STEM)	5,00
Klima og grøn omstilling	5,00
Innovation, herunder sunhedsinnovation og ideklinik	16,00
Pulje til kollektiv trafik	5,00
Afdrag på regionens forpligtigelse i relation til +BUS-projekt	10,20
Total	56,20

7 Investeringsoversigter

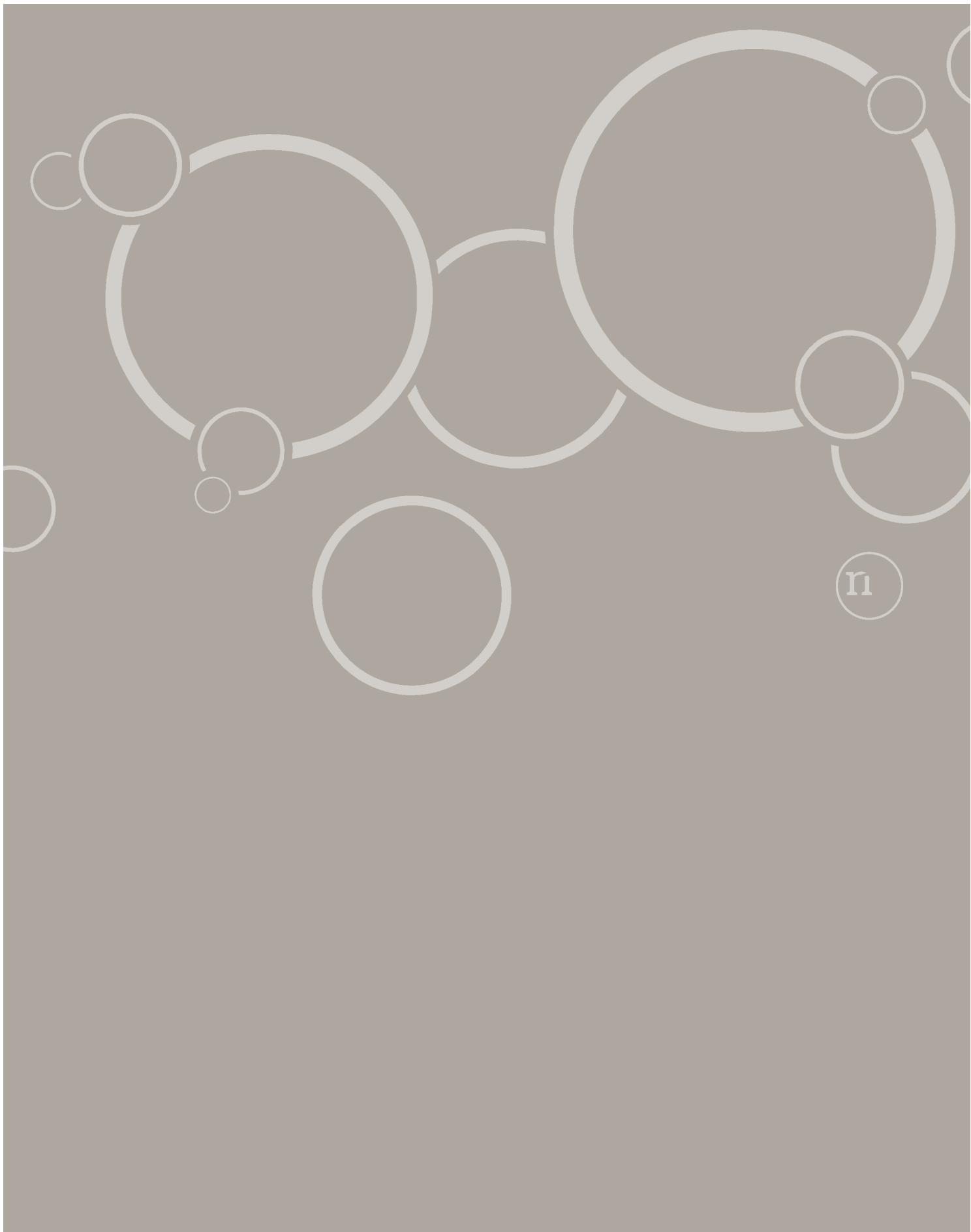
7.1 Sundhedsområdet

Investeringsoversigt for Sundhedsområdet 2019 til 2022	Godkendte anlægsbevillinger	Forventes afholdt før 2019	2019	2020	2021	2022	Efterfølgen- de år	Overslag i alt
Aalborg Universitetshospital								
Reservationspulje Syd og Øst - bla. mindre ombygninger					10.000	30.000	22.000	62.000
I alt Aalborg Universitetshospital					10.000	30.000		40.000
Øst-matriklen								
Udvidet Serviceby	78.858	80.747	57.312	60.866	24.000			222.925
Infrastrukturomkostninger ved regional finans. projekter	24.000	32.747	1.764	15.787	15.656	2.800		68.754
Vej- og stitilslutninger	10.000	7.799		5.000	10.000			22.799
Onkologi, incl. én acceletator		5.291	3.546	9.695	74.936	15.000		108.468
Onkologi, ekstra accelerator						18.731	10.371	29.102
Fælles forhal med SUND (AAU)		4.564	5.546	7.276	25.369			42.755
Rammebeløb ifm. salg af bygninger på Nord og Syd		3.000	2.000					5.000
Endokrinologisk ambulatorie ifm. Steno Diabetes Center				3.100	11.900			15.000
Flytning af pavilloner samt indkøb af nye			2.000	8.600				10.600
Flytning af Projektafdelingen til servicebyen				5.600	2.400			8.000
Næste etape								
Fremrykket udflytning af funktioner fra matrikel Syd til Øst								
Udflytning af Onkologi samt øvrigt Syd			3.000	9.000	21.000	52.000	415.000	500.000
							700.000	700.000
I alt Øst-matriklen			75.168	124.924	185.261	88.531	1.125.371	1.599.255
Psykiatrien								
Psykatri - etape 1	272.600	140.234	67.727	83.599				291.560
Satspuljemidler (83 mio. kr.)		-83.000						-83.000
Psykatri - etape 2							350.000	350.000
I alt Psykiatri Aalborg			67.727	83.599			350.000	501.326
Regionshospitalet Nordjylland								
Kvinde-barn hus etape 2 - Hjørring	217.000	124.079	82.605	10.577				217.261
Ny Behandlingsbygning etape 3 - Hjørring					7.173	44.605	213.376	265.154
I alt Regionshospital Nordjylland			82.605	10.577	7.173	44.605	213.376	358.336
Sygehusapoteket								
Cytostatikaproduktion					2.037	23.424	21.387	46.848
I alt Sygehusapoteket					2.037	23.424	21.387	46.848
Psykiatrien Brønderslev								
Afvanding og dræning					509	8.657		9.166
I alt Psykiatrien Brønderslev					509	8.657		9.166
Fælles puljer								
EPJ				11.000	21.000	18.000		50.000
Lægehus i Frederikshavn	8.000	6.600	1.400					8.000
Elevatorpulje			3.200					3.200
APV (arbejds miljøforbedringer)			3.500	3.500	3.500	3.500		
Forundersøgelser mm			4.500	4.500	3.500	3.500		
IT-investeringer			15.000	15.000	15.000	15.000		
Regnvandsseparering					5.120	17.883	9.997	33.000
I alt fælles puljer			27.600	34.000	48.120	57.883	9.997	177.600
Total			253.100	253.100	253.100	253.100		
Kræftplan IV - øget scannerkapacitet			11.400					
Total incl. Kræftplan IV			264.500	253.100	253.100	253.100		

7.2 Specialektoren

Investeringsoversigt for Specialektoren 2019 til 2022	2019	2020	2021	2022
Nyt specialbørnehjem Nord	700	15.800	19.000	7.400
Bostedet Aars	6.300			
Boliger ved CDH*	11.000	7.000		
Fællespulje	5.000	5.000	5.000	5.000
Udviklingspulje	15.000	15.000	15.000	15.000
Anlægsramme	38.000	42.800	39.000	27.400
Investeringsramme - øvrige driftsmidler	2.500	2.500	2.500	2.500
I alt anlægs- og investeringsramme	40.500	45.300	41.500	29.900

*Det totale udgiftsbehov er 19 mio. kr. Der findes i 2018 1 mio. kr. til projektet på udviklingspuljen

REGION NORDJYLLAND
- i gode hænder